

Stort plantemangfold I STEIGEN

EKSPERTENE. Even W. Hanssen (t.v.) fra Botanisk Museum i Oslo, prosjektleder Mats G. Nettelbladt fra Salten Naturlag og avdelingsleder Torstein Engelskjøn fra Tromsø Museum diskuterer om dette er en av de mange artene som har fått ny nordlig grense i Steigen.

-Det kanskje mest overraskende funnet som er gjort er et villpletre nordvest på Engeløy. Enten er det en levning fra riktig gammel tid eller så har en fugl gjort sitt fornødne akkurat her etter å ha vært på Alstadhaug og spist frø. Det er nemlig der det hittil kjente nordligste villepletreet fins. Derfor er vi svært interessert i opplysninger om eventuelt flere slike trær i dette området, sier ekspert og avdelingsleder ved Tromsø Museum, Torstein Engelskjøn.

Gunnar Grytøyr

Men villepletreet var bare et av mange nye navn som ble funnet og registrert i Steigen forrige helg. Da foregikk det nemlig en storstilt botanikk-dugnad i Steigen. En salig blanding av amatørbotanikere og fagfolk – 35 i tallet – kartla så mye av Steigens planteliv som de klarte i løpet av fire dager. Her var også hele landet representert, noe som gjør dette prosjektet unikt i landsmålestokk. Det er folk fra Tromsø i nord til Østfold og Rogaland i sør som kjører hundrevis av

mil og ofrer fritiden sin for å få være med å registrere plantelivet, denne gangen i Steigen. Mange har deltatt i flere år. Dette er nemlig en del av et større prosjekt som Salten Naturlag står som arrangør for. "Prosjekt Salten Flora" har som målsetting å kartlegge floraen i alle Salten-kommunene, og det er gjennomført tilsvarende registreringssamlinger i Skjerstad (2003), Hamarøy/Tysfjord (2004) og Saltdal (2005). Og nå var det altså Steigens tur.

-Steigen har lang historie på slik registrering. Allerede i 1753 ble arten *Arenaria norvegica*, eller skredarve, registrert på Løvøy av biskop Gunerius som gjorde et pionerarbeid innen artsregistrering på den tiden. Det er også tidlige registreringer fra

Engeløy og Nordfold. Da er det dårligere med opplysninger fra veiløse områder som Lundøya og Vinkenes, men det retter vi på nå, sier Engelskjøn som også vil framheve det gode samarbeidet Tromsø Museum har med Botanisk Museum i Oslo i denne sammenhengen.

-Steigen er kjent som nordgrense for en rekke planter. Mest kjent er kanskje hasselskogen på Engeløy, men også skogvikke, gulmaure, hjerte-gras og knegras er ikke registrert lenger nord enn Steigen. Nå har vi utvidet denne listen betraktelig, blant annet med flere orkidearter. De er sjeldne og fredet, så de blir stående. 32 feltarbeidere har i løpet av disse fire dagene kartlagt 37 av totalt 93 ruter på 5 x 5 kilometer hver, sier botaniker og prosjektleder Mats G. Nettelbladt i Salten Naturlag

som er meget godt fornøyd med samlingen.

Og de har trålet omtrent over hele kommunen, Vinkenes, Balkjosen, Segelstein, Lundøya og deler av Engeløy, Skramstad, Helnessund/Brennvik og ut mot Brennsund i sør. Med GPS (satellittnavigasjon), kart, kikkert og krysslister og har de registrert ulike arter vegetasjon, både kjente og ukjente. Noen arter er tatt med for nærmere artsbestemmelse ved basen i sentralskolen i Leinesfjord der gjengen var innkvartert, og noen blir presset og sendt til oppbevaring hos Tromsø Museum. Databasen til Salten Naturlag vil etter hvert bli oppgradert med de nye artene som nå kan finnes i våre områder.

- Dette området er meget artsrikt. Det er trolig kalkholdig fjell her, og i slike sørvendte og lune lier finner vi mange nye varmekjære sorter. Her kan nevnes vill løk, vill lin, smalkjempe (sjelden) og skogrikke. Og et titalls lav/mosesorter. Men vi har også opplevd en praktfull kommune. Det gode været har gitt panoramautsikt over fantastiske områder. Slike opplevelser forklarer kanskje at folk kjører hundrevis av mil for å få være med på slike samlinger, sier en av ekspertene, Even W. Hanssen fra Botanisk Museum i Oslo.

PROSJEKTLEDER Mats G. Nettelbladt med planten - en byreseda - som forrige uke ble funnet ved Mørkved i Bodø, og som ikke er registrert i Nordland tidligere.

VILL-EPLE. Et av de mest sensasjonelle funnen som ble gjort i Steigen var vill-eple. Funnet ble gjort på Engeløy og er enten en levning fra riktig gammel tid eller resultatet av en fugl som har vært på Alstadhaug, der det hittil nordligste eksemplaret er registrert.

KJEMPESPRINGFRØ er egentlig en fin hageplante, men som har spredt seg i naturen som et ugress.

UGRESS. Solgunn Strand fra Halden med to planter som er blitt som ugress i naturen; kjempespringfrø (t.h.) funnet i Nordfold og amerikajølke. Den siste er importert fra Amerika for 50 år siden, men har spredt seg voldsomt.

VILL-LØK. Jorunn Simones fra Notodden viser fram et eksemplar av vill-løk som er funnet i Helnessundområdet. Den smaker som vanlig løk og ble mye brukt av vikingene.

FELTARBEID. Her registreres vegetasjonen i en åsside nær Helnessund med GPS, krysskjema, plastposer til innsamling og kikkert av Even W. Hanssen (t.v.) fra Oslo, Aud Borgsø Olsen fra Bodø, Gunnar Hansen fra Mjøndalen, Jorunn Simones fra Notodden og Arne Enger Hansen fra Nesodden.

HER REGISTRERER May-June Knuttsøn fra Bodø, Solgunn Strand fra Halden og Trond Skoglund fra Meløy en av plantene de har samlet inn i Steigen og som nå kommer i databasen til Salten Naturlag.